

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Despre serbările din Blaj.

Ne-a surprins mult faptul, că presa maghiară, atât de vorbărească din fire, nu a scris la început nimic despre frumoasele noastre serbări culturale din Blaj, cu toate că au participat la ele, ca privitori, mulți gazetari maghiari. Nici chiar despre mult admiratul sbor al lui Vlaicu, o netăgăduită izbândă a științei, de care toți ar trebui să ne bucurăm din inimă, fără deosebire de naționalitate, nu s'a scris nimica în ziarele maghiare.

Ne-am explicat lucrurile astfel: Rău nu pot să scrie despre noi colegii maghiari, iar bine *nu vreau* să scrie. De aceea tac și nu scriu nimic. Dar sentimentul opiniunii publice maghiare totuși nu a putut să fie de tot înăbușit, ci el a trebuit să fie exprimat pe calea presei. Au venit la un târziu câteva ziare maghiare și și-au spus cuvântul asupra celor văzute în Blaj. Firește, ocărându-ne și insultându-ne, pe tema — patriotismului. Ceeace nu are să ne supere de loc. Tocmai aceasta e dovada cea mai eclatantă, că frumoase și impunătoare lucruri am săvârșit în Blaj.

Intre vocile maghiare, cari s'au pronunțat asupra serbărilor noastre culturale din Blaj, e însă și una, care merită întreaga noastră atențiune.

E a unui domn cu numele *Kós Károly*, care a fost în Blaj pe când erau intruniți acolo miile de Români, le-a văzut însuflețirea, iubirea și alipirea față de fruntașii lor, le-a admirat disciplina și ordinea exemplară, și impresiile pe cari le-a dus cu sine acasă le comunică Maghiarilor într-o scrisoare, publicată în ziarul „Budapesti Hirlap”, numărul de Miercuri, săptămâna trecută. Iată ce spune domnul *Kós Károly*:

„Am văzut adunarea *Astrei*, și aș dori să vorbesc poporului meu maghiar din Ardeal despre zilele

din Blaj. Am văzut sărbarea aceea și știu, că ea e *învingerea valahimei asupra noastră!* Aș vorbi poporului meu despre dușmanii noștri, fără însă a-i injura și fără a le desconsidera munca!

Pentru că am văzut adunându-se în Blaj șase mii de oameni, domni și doamne din România, iar dela noi din toate colțurile de țară: prelați, profesori, proprietari, avocați, deputați, preoți și dascăli, industriași, comercianți și popor de rând: o întreagă societate. Și această mulțime, acești diferiți oameni au venit *din însuflețire, de bună voie*. Nu pentru că să bee, să-și petreacă, ci ca să se *însuflească*, să învețe, să asculte ce spun conducătorii, pentru că vorbele lor să și le graveze în inimă și să ducă acasă o nouă voce de muncă pe alți zece ani și o nouă conștiință națională, pentru ei, și pentru cei rămași acasă.

Noi, Maghiarii, nu putem face lucrul acesta așa ca și ei. Noi, Ardeleni, *suntăm obosiți*, iar opinia publică din Ungaria acum nu o interesează soarta maghiarimii, ci de interes mare e, că o foaie, care a trăit din improșcări, poate să-și lățească mai departe murdăria ori nu printre poporul maghiar, sub scutul sfințeniei libertății de presă?

Despre zilele din Blaj ziarele din capitală au adus unele articole, adevărat, că scrise *în mod foarte greșit și curios*, dar s'a trecut iute la ordinea zilei și acum să imblătesc mai departe firele goale de paie ale obstrucției. Dar noi nu putem trece la ordinea zilei așa ușor, pentru că e vorba de pielea noastră, și nu numai de a noastră, în mod direct, ci în urmările ei și de a maghiarimei întregi.

Am mers la Blaj, ca să învățăm ceva, pentru că avem mare lipsă de învățătură. Și *am putut să învățăm multe acolo dela — Valahi.*

Am văzut o puternică adunare națională, și am auzit vorbiri serioase până la plictiseală. N'am vă-

zut pe nime pozând numai și fraze nu am auzit. Asta e o învățătură.

Am văzut acolo o armată, o armată națională. Pentru că adunarea aceasta nu a mai fost gloata lui Iancu și Axente, care să ne atace cu coase și cu tunuri de lemn. Și nu va sta nici în serviciul Vienei. Ce am văzut e *națiune*, provăzută cu *muncă conștientă*, cu bani și cu cultură... Asta e a doua învățătură.

Am văzut apoi cum poporul adunat acolo *sorbea în sine cu evlavie învățăturile conducătorilor*, și cum asculta cu însuflețire vorbirile de multeori plictisitoare. Dar el, poporul, a fost mulțămît cu tot ce a căpătat, nu a criticat, ci și-a dat cu bucurie filerii pentru „Astra”. Și *nu a fost acolo neorânduială, nu a fost vorbă de politică, nu s'a făcut agitație*; am ascultat cum se fac socoteli seci, cum se înșiră fapte seci, în vorbirile liniștite, de multeori plictisitoare ale oratorilor.

Și am rămas cu impresia, că *acesta a fost evenimentul cel mai mare politic al anilor din urmă, că aceasta a fost cea mai periculoasă agitație naționalistă politică*. Și asta e a treia învățătură!..

Astăzi, după adunarea *Astrei*, putem să știm, dacă cumva nu ne închidem ochii și nu ne astupăm urechile, că în Ardeal stă gata societatea valahă, organizată în cele economice, sociale, și chiar și culturale. Societatea aceasta e în curat cu forțele sale, cu scopurile sale. Societatea aceasta e *disciplinată, e fanatică, e idealistă*. Societatea aceasta e — *națiune*...

Această societate valahă e în așa măsură *dușmanul nostru natural*, încât nici cu vorbe frumoase, nici cu forța, *nu o putem câștiga pe partea noastră*. Acea ce jertfește statul și societatea în scopul acesta e o *muncă cu totul nefolositoare și e curată risipă de forțe*. Valahul din Ardeal din îndemn propriu *nu se face Maghiar niciodată*. De învățarea limbei maghiare nu are trebuință, căci noi, Ma-

ghiarii din Ardeal, avem cu mult mai mare trebuință de învățarea limbei valahe. Ei mai curând își fac copiii se învețe limba tranceză și germană. Dar *nici pentru ideea de stat maghiar nu mai putem cuceri pe Valahii noștri, decând avem în nemijlocita vecinătate o Românie liberă, națională și puternic dezvoltată*.

Situația noastră e aceea, că față de valahimea, care înaintează în rânduri închegate, în mod conștient, sub conducere unitară, societatea maghiară, sărăcită, obosită și lipsită de orice speranță, pas de pas, încet dar neconștient *trebuie să se retragă de pe teren*. Ne vedem soarta și în minuni nu mai putem crede. Noi suntem slabi și în ajutorul nostru nu vine, nici societatea din Ungaria, nici puterea de stat...

Dar e destul din aceea ce scrie domnul *Kós Károly* în organul imperialistilor din Budapesta. Omul ne-a văzut în Blaj așa cum suntem: o societate compactă, bine organizată, o *națiune* cu avere proprie, cu conducere proprie, cu *cultură proprie*, bine înaintată. Toate pedecile cari s'au pus în curs de patruzeci și mai bine de ani în calea înaintării noastre culturale și economice, nu au folosit deci nimica, pentru că noi, nu că am fi dat îndărăt, dar nici măcar nu am stat pe loc, ci am mers mereu înainte, făcând progresele pe cari lumea le-a putut vedea cu ocaziunea serbărilor noastre din Blaj.

Dela unul, care astfel de clar vede lucrurile, și astfel de corect le știe espune, am fi fost în drept să așteptăm, ca și în concluziile sale finale să fie tot așa de corect și de limpede la judecată. Iar concluziile nu puteau să fie altele, decât următoarele: Românii din patria noastră sunt un popor plin de viață, dornic de înaintare în cultură și bunăstare, un popor, care nu cunoaște nici o pedecă când e vorba să meargă înainte pe căile apucate. De aceea păcat de orice muncă, din partea

FOIȘOARĂ.

Guvernanta.

Farsă într'un act, de Teodor Körner.

(Urmare.)

Fr. Dumnezeul meu! Cine a zis, că dta n'ai suferit pentru binele nostru? Noi ținem la dta, cu credință, din toată inima, și te considerăm ca pe mama noastră. Numai cât, dta să nu treci cu vederea, pe socoteala acelor zile, că unele lucruri as tăzi ne anuează, ne plictisesc.

L. Da, da, ma bonne, noi de sigur nu suntem nerecunoșcătoare. — Iartă, am vorbit în glumă.

Guv. Ce, glumă? Voiți să vă bateți joc de mine? Nu găsesc alta materie, să vă stămpărați sburdălnicia? Ah les ingrates!

Fr. O, Doamne. Noi n'am voit să te supărăm...

L. Noi n'am înțeles așa...
Fr. Cum ai putut dta gândi, că am vorbit în toată seriositatea. — Și ca să-ți dovedim, iată, avem să fim foarte liniștite și să ținem lecția.

L. Dacă dta ești supărată, eu sunt nemângălată.

Fr. Ai milă! O vorbă bună...
L. Ma bonne!

Fr. Mademoiselle!
Guv. Ei bine, să uităm! — Acum dați harte! Inoace, să învățăm.

Fr. Ah, Dumnezeule!

Guv. Iute! Iute!

L. (a privit pe fereastră și se face ca și când ar căuta harte, Frosinica asemenea se apropie de fereastră). Nimio?

Fr. Nimio!

Guv. Allons! Despre ce e vorba?

Fr. Nu găsești harta!

Guv. Acolo-i!

Fr. Ab, da!

L. (ca mai sus) Nimio?

Fr. Nimio!

Guv. Dați puțin masa la o parte, deschideți harta! — Unde am rămas, unde?

Ei, vecinie să vă întreb?

Fr. In...

L. La...

Guv. Numele! — E bine — ce aveți?

Fr. La...

L. In...

Guv. La — In — In — La! Dumnezeule, asta n'are nici un înțeles. Mesdames! Attention! Așa v'am crescut? — Unde am rămas?

Fr. La...

L. In...

Guv. In Valea Neamțului!

L. Așa-i!

Fr. Intocmai!

Guv. Unde zace?

L. Mi-aduo foarte bine aminte.

Guv. Spune-mi, unde?

Fr. (încet către Leonora). Inoă nu vezi nimic?

Guv. Unde?

L. Locul era albastru (oată pe hartă).

Guv. Degetul merge bine. Cât sunt de mulțumită, dacă sunteți silitoare! Ești sigură, că era într'un loc albastru?

L. O, Doamne, îndată am să-l găseșc.

Fr. Stau ca pe jăratec.

L. (aparte) Inoă nu vezi nimic?

Fr. (asemenea) Nimio!

Guv. Cum? Dta cauți în Turcia? Dacă te-ai spune cui va, nu m'ar crede. Ah oie! Dta ești zăpăcită. Soyez donc raisonnables. (Luând harta): Aici e, în țara noastră, aici! Unde e? Te întreb acum pe dta.

L. Locul era albastru.

Guv. Voilă, mon etourdie! Ei, domnișoară Frosa! Ai adormit poate? Rândul e la duminică.

Fr. (la o parte) Inoă nu vezi nimic de către Graf Stein?

Guv. Ce? Ungraf? Cete interesează?... In grabă să spui! Am auzit bine, n'ai să mă păcălești.

Fr. Graf! Ma bonne, acum mi se pare ai dormit dta. Am zis...

Guv. Ai zis graf!

Fr. Am zis geograf.

Guv. Așa? Înțeleg.

L. (încet) Tu, nelegiuitor.

Fr. (aparte) Faoi, cum poți.

Guv. Acum, mergem mai departe. Așa veniți mai aproape! Luați cartea; nu îndoiți tablele! Pagina o sută trei, dincolo de Valea Neamțului.

Fr. (oitește) „Un turn vechi”...

Guv. Mai departe!

Fr. Ini sticlească ochii! Astăzi nu pot să citesc.

Guv. (către Leonora) Ia dta cartea! (către Frosinica): Copila mea, asta este din pricina călugelui!

L. Cruță-mă și pe mine; nu sunt bine! N'am dormit toată noaptea, îți jar, nici un minut!

Guv. Aceași pricină. Dragă mea, cauza e sângele! Dați-mi ochelarii! Sângele meu nu este așa de înferbântat... Unde sunt cei optsprezece ani! Dumnezeule, Dumnezeule! Ei, iute! Iute!

Fr. Poștește, ma bonne! (îi dă ochelarii).

Guv. (oată în carte): Așadar — „Un turn vechi”...

Fr. (aparte). Inoă nu vezi nimic?

L. (asemenea) Nimio!

Guv. Se spune, că „Un turn vechi”, pe o colină, stă singuratic; la fereastră este...

Fr. (sare în sus sgomotoasă, cu fața către fereastră). Curierul!

L. (asemenea) Curierul!

Guv. Mesdames! Sunteți nebune? Curierul în fereastră?

(Va urma).

guvernului, ori din partea societății maghiare, de a contopi acest popor român, fie și numai culturalicește, în poporul maghiar, pentru că o muncă zadarnică, ce dă rezultat tocmai contrar. *Să lăsăm deci pe Români să se desvolte în voia lor, căutând să ni-i câștigăm numai de pretini, pentru că înaintarea lor să ne fie și nouă de folos.*

Asta era rezonarea corectă și logică. Dar dl Kós Károly nu rezonază astfel. El zice așa, că puterea de stat trebuie să facă tot posibilul, pentru a împiedica înaintarea Românilor. Să nu permită deci, ca Românul să cumpere moșii dela Ungur (cum se face cu Polonii în Posen) să nu permită altă limbă în școală, decât cea ungurească, și să nu dea drept de alegere, de cât numai celui ce știe ungurește!

Ce înseamnă aceasta? Nimic alta, decât că chiar și Ungurii, cari ne cunosc vredniciile, nu sunt în stare să se desbrace de șovinismul cel atât de bine lătit în patria aceea, și întuneacăți de această urcicioasă boală nu sunt în stare să judece după drept și dreptate când e vorba de ei și de noi. E așa numita *mentalitate ungurească*, care nu cunoaște legi logice, nu cunoaște, decât numai interese de rase, și toate le judecă din punctul de vedere al acestor interese. Facem numai constatarea aceasta, fără a face încolo imputare nimănui, nici chiar dlui — Kós Károly.

Momente din viața Mareșalului Arhiepiscop Săguna.

Răsfoind printre scriptele mele mai vechi am dat peste un document, care-mi revocă în memorie fericitele timpuri de acum 50 de ani, când popoarele monarhice, între cari și poporul românesc — după delăturarea sistemului absolutist începuseră să răsuflă mai liber și se pregăteau a-și aranja condițiile de viață pe bazele nouă de libertate, egalitate și frățietate.

În elanul de generală însuflețire „juriști” români dela academia din Sibiu, capitala țării și reședința guvernului, în care se aflau și câțiva români ca consilieri, purtau cu faldă mândru costum național de gală, cu căciuli la „Mihailu-Viteazul”, iar ceilalți studenți și studențiși ne împodobiam pieptul, pălăriuța ori căciulița cu ocarde-tricolore.

Acesta era aspectul exterior al vieții publice și nime nu se împedea de astfel de manifestări ale sentimentului patriotico-național; dar nici nu se știa pe atunci de agitatori sau trădători de patrie, ci cu toții: români, nemți și unguri trăiam în dragoste și bună înțelegere frățească.

În perioada acesta de tranziție, mareșalul arhiepiscop Andreiu, înțeleptul îndrumător al vieții noastre publice pe terenul politic, cultural și economic, în preocupările sale multilaterale, între cari se numără și înființarea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, n'a uitat a se îngriji deosebi și de număroasă tinerime studioasă română de pe la școlile străine din Sibiu, ca pe lângă educațiunea religioasă-morală, la care ținea cu strictețe, să i se împărtășească și cunoștințe limbistice și elemente din istoria noastră națională.

În scopul acesta a deschis la anul 1860 în seminarul nostru din Sibiu — aflător atunci în strada Cisnădiei — un curs de instrucțiune privată.

Cu conducerea cursului a încredințat pe 3 studenți în drepturi dela academia din Sibiu:

1. Iosif Pop din Șard, răposat în anul 1910 ca jude la curia regească din Budapesta, trecut la pensie.

2. Aron P(op) Densușanu, din Densuș, răposat în anul 1900 ca profesor universitar în Iași, și

3. Horvát, fost fiscal, sau procuror, despre care însă nu am informațiuni mai de aproape când și unde a murit.

Cursul acesta, care nu știu să fi durat mai mult de 1—2 ani, l'am frecventat și eu, ca elev. Drept dovadă servească documentul amintit mai sus, pe care-l aclud în copie fidelă spre publicare.*

*) E următorul: Testimoniu de instrucțiune privată. Joachim Munteanu de la Tilișca — școlariu de clasa a IV normală în școala elementară dela Catolici primește la propria cerere ca frecventant a școlii de instrucțiune privată de la seminarul gr. r. de aici următorul atestată: Frecventarea: foarte diligentă. Progresul în studiu: foarte multumitor. Sibiu 15/3 Iuliu 1861. Iosif P. Pop m p Jurist, Aron P. Densușanu m p Jurist, Horvath m p

Arhiepiscopului Andreiu baron de Șaguna i s'a făcut din unele părți imputarea absolut nebazată, că ar fi ținut prea mult la confesionalism. O singură privire asupra subscrierilor din acest „testimoniu” ne arată contrariul. Toți 3 instructorii — dacă nu mă înșel — au fost de confesiunea gr. cat., dar buni și înflăcărați Români, după cum reiese din prelegerile lor, de cari îmi aduc încă destul de bine aminte și acum după un lung interval de 50 de ani.

Cu cel dintâi am convenit în mai multe rânduri, dându-mi ciuștea de a mă și cerceta acasă în Gararâului, pe ocaziile 2 nu i-am mai văzut. Odihrăscă în pace!

Despre neuitatul arhiepiscop Andreiu baron de Șaguna mi-am rămas, mai cu seamă din zilele ultime ale vieții sale, ca fost cleric absolvent în anul 1873, multe reminiscențe. Despre acestea însă poate că de altădată.

Agnita, 27 August 1911.

Ioachim Munteanu
protopop.

Conferențele învățătoresci.

Convocare.

Conform instrucțiunii pentru ținerea conferențelor învățătoresci și cu convocare la circularul consistoriului arhiepiscopesc din 2 Iunie a. c. nr. 1846 școl., conferința învățătorescilor din protopresbiteratul Ungureș o declar de convocată pe zilele de Vineri și Sâmbătă, în 14 și 15 Octomvrie v. a. c. în comuna Căbeșul-român cu următorul

Program:

1. Invocarea Duhului Sfânt ce va premerge — la orele 7 a. m. — ședinței prime.
2. Deschiderea conferinței prin subscrierul ca comisar consistorial.
3. Constituirea biroului, adică alegerea unui prezident și alor doi notari din sinul învățătorilor.
4. Constatarea celor prezenți.
5. Studiarea materialului din religie a cl. I și predarea istoriei morale „Mitrășor cel neascultător”, de Vas. Noss, învățător în Rașiș.
6. Studiarea materialului din religie a cl. II-a, de Georgiu Bodeș, inv. în Gălbău.

7. Studiarea materialului din religie a cl. III-a și predarea istor. „Vameșul și Pariseul”, de Georgiu Lazar, inv. în Căbeșul-român.
8. Studiarea materialului din religie a cl. IV-a, de Ioan Tereș, inv. în Baica.
9. Studiarea materialului din religie a cl. V-a și predarea lecțiunii practice „Datorințele copiilor către părinți”, de Petru Ferghete, inv. în Fizeș-Sănpetru.

10. Studiarea materialului din religie a cl. VI-a, de Gavril Păușan, inv. în Păușe.
11. „Despre manualele de religie și de literatură didactică religioasă, despre cele mai bune cărți de metodica a învățământului religios, despre sf. scriptură ca mijloc de învățământ și puțința întrebunțării ei în școală, despre necesitatea unei biblii școlare, apoi despre lectură literaturii religioase, care s'ar putea face în școlile noastre de toate zilele și de repetiție”, disertațiune de Ioan Georgea, inv. în Bălan.

12. „Despre educația religioasă în școală și biserică cu ajutorul cântărilor bisericesti și religioase, a tablourilor religioase, a mergerii la biserică și a sărbătorilor școlare cu caracter religios, a irozilor și a colindelor”, disertațiune de P. Bura, inv. în Jimborul-mare.
13. Darea de seamă despre mișcarea pedagogică literară în anul școlar 1910/11, disertațiune de Gavril Păușan, învăț. în Păușe.
14. Darea de seamă despre starea învățământului din tract în anul 1910/11, de Petru Bura, inv. în Jimborul-mare.
15. „Darea de seamă despre activitatea extrașcolară a fiecărui învățător”, are a o pregăti fiecare învățător în parte, și acel raport până în 15 Sept. n. a. c. sub urmarea pedepsei de 10 cor. a se înainta învățătorului Ioan Tereș în Baica, care apoi are îndatorirea a face un raport general despre activitatea extrașcolară a tuturor învățătorilor din tract.
16. Propuneri, alegerea comisiunilor permanente și închiderea conferinței.

- Învățătorii și catihetii din tract sunt obligați a participa la această conferință. Directorii școlari iau parte în mod benevol.

Fizeș-Sănpetru, 24 August 1911.

Pavel Roșca
prot. și com. cons.

Convocare.

În sensul circularului consistorial din 2 Iunie a. c. de sub Nr. 1846 Școl., prin aceasta convoc conferința învățătorescilor din protopresbiteratul Clujului pe Vineri în 14, și Sâmbătă în 15 Octomvrie st. v. a. c., ce se va ține în sala de catechizare din Cluj cu următorul

Program:

1. La 8 oare a. m. serviciul divin cu chemarea sf. Duh.
2. La 11 oare deschiderea conferinței prin protopresb. tract ca prezident.
3. Constatarea celor prezenți și constituirea conferinței.
4. Prezentarea rapoartelor despre activitatea extrașcolară a fiecărui învățător și alegerea unei comisii de 3, pentru cenzurarea acestor rapoarte.
5. Citirea lucrărilor despre studiul religiei în școlile noastre populare, de învățătorii designați: Ioan Bogdan, Simion Todoran, Iosif Coste, Gavril Pica, Ioan Luca și George Prodan.
6. Discușiune asupra acestor lucrări.
7. Disertație de Ioan Flănuș „Despre manualele de religie și literatura didactică religioasă”.
8. Disertație de Ioan Manica „Despre educația religioasă”.
9. Darea de seamă despre „Mișcarea pedagogică-literară la noi” în anul școl. 1910/11, de inv. Remus Roșca din Sebeșul mare.
10. Discuții asupra acestor disertații.
11. Citirea temelor fixate în conferința din anul trecut.
12. Raportul comisiei de 3 despre activitatea extrașcolară a învățătorilor.
13. Raportul bibliotecarului și al casarului despre starea bibliotecii tractuale.
14. Propuneri.
15. Încheierea conferinței prin președinte.

- La aceste conferințe sunt îndatorați să participe toți parohii din tract, ca directori școlari.

Cluj, 8 August 1911.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Convocare.

În conformitate cu circularul consistorial din 2 Iunie a. c. nr. 1846 școl. convoc învățătorii și catihetii din protopresbiteratul gr. or. rom. al Tarzii la conferința tractuală, ce se va ține în Turda în zilele de 26 și 27 Octomvrie a. c. v.

Program:

1. Invocarea Sf. Duh la 10 ore a. m.
2. Deschiderea conferinței prin comisarul consistorial.
3. Constituirea conferinței.
4. Materialul și metodica studiului religioșii:

- a) cl. I, de Stefan Arunautan, inv. în Muerău, teoretic și practic;
- b) cl. II, de Ladislau Pop, învățător în Boteș, teoretic;
- c) cl. III, de Alexandru Teușan, inv. în Găbud, teoretic și practic;
- d) cl. IV, de Simeon Crainic, inv. în Vaidasig, teoretic;
- e) cl. V—VI, de Ioan Meșian, învățător în Agriș și Vasiliu Roșca, învățător în Turda, teoretic și practic.

5. Manualele de religie și literatură didactică religioasă, indicând și cele mai bune cărți de metodica a învățământului religios; despre necesitatea unei „Biblii școlare” și despre puțința întrebunțării ei în școlile noastre populare, disertație de Dr. Ioan Mardan, capelan-catihet în Turda.
6. Educația religioasă în școală și biserică cu ajutorul cântărilor bisericesti și religioase, a tablourilor religioase, a mergerii la biserică și altele, (vezi circ.), disertație de Vasile Săndean, paroh-catihet în Sănmihailu.
7. Darea de seamă despre mișcarea pedagogică-literară la Români în anul școlar 1910—1911, de comisia de 3.
8. Darea de seamă despre starea învățământului în tract în anul școlar 1910—1911. Raportul comisiei de 3.
9. Raportul comisiei de 3 asupra activității extrașcolare pe baza singuraticelor rapoarte intrate.
10. Eventuale propuneri și închiderea conferinței.

- La conferință sunt poțuți a lua parte și preoții, ca directori școlari.

Turda, la 23 August 1911.

Jovian Murășianu
protop. comisar consistorial.

Convocare.

Conform circularului consistorial din 2 Iunie a. c. nr. 1846 Școl. prin aceasta convoc învățătorii din tractul Mercurei la conferințele ce vor avea loc la 23 și 24 Octomvrie a. c. v. în comuna Poiana.

Ordinea de zi:

1. Chemarea duhului sf. la orele 8 a. m.
2. Deschiderea conferinței prin protopresbiterul tractual.
3. Constituirea, constatarea celor prezenți și statorirea ordinii de zi după împrejurări.
4. Studiul religiei pentru cl. I.: materialul inomis de propus și metoda, prelegător practic inv. Vasile Greavu.
5. Materialul cl. II, propune Nicolae Ivan.
6. Materialul cl. III, propune Nicolae Făraș și preleg. practic.
7. Materialul cl. IV, propune Nicolae Vlad Stejar (catechet).
8. Materialul V și VI, propune Ilie Oltan și prelegător practic.
9. Darea de seamă despre manualele de religie și de metodica a învățământului religios, despre întrebunțarea Sf. Scripturi în școală, și despre necesitatea unei biblii școlare, de Ioan Preda.
10. Educația religioasă cu ajutorul cântărilor bisericesti, a tablourilor sfinte și a mergerii la biserică, și a sărbătorilor școlare, de Ioan Dăian (catechet).
11. Darea de seamă despre mișcarea pedagogică la Români în anul 1910/11, de inv. Nicolae Fara.
12. Raport verbal despre activitatea inv. extrașcolară.
13. Disertație despre însemnătatea lucrului de mână, de Eva Negrilă.
14. Închiderea conferinței.

- Toți preoții sunt din oficiu îndatorați a participa.

Mercurea, 20 August 1911.

Avr. S. Păcurariu
prot. comisar consist.

- Prelegerile pentru anul școlar 1911/12 se încep precis la 1 Septemvrie v. a. c. la toate școlile din tract.

Convocare.

În nex cu circularul consistorial din 2 Iunie a. c. nr. 1846 școl. convoc conferința învățătorescilor tractuală pe Joi 6/19 și Vineri 7/20 Octomvrie a. c. în școala din Dobra cu următorul

Program:

1. Chemarea Duhului Sfânt la orele 8 a. m.
2. Deschiderea și constituirea conferinței.
3. Prezentarea rapoartelor despre activitatea extrașcolară a fiecărui învățător, cari se predau comisiei permanente.
4. Discuție asupra materialului din studiul religioșii cu privire la completarea sau omiterea lui, în raport cu planul de învățământ, pentru

- a) clasa I, învățătoarea Eleftera Buga-Singhe și lecțiune practică I.
- b) clasa II-a, învățătoarea Galini Literat;
- c) clasa III a, învățătorul Ioan Petrușoniu și lect. practică III.
- d) clasa IV-a învățătorul T. Neamțu;
- e) clasa V-a învățătorul Petru Inci-cău și lect. practică V.—VI.
- f) clasa VI-a inv. Toma Roșu.

5. Darea de seamă despre manualele de religie și metodica studiului religioșii, precum și despre folosirea bibliei în școală, de protot. inv. Petru Hădan.
6. Educația religioasă cu ajutorul cântărilor și tablourilor religioase, a mergerii la biserică și a sărbătorilor școlare. Disertație de R. Emanuil Șușaga.
7. Darea de seamă despre mișcarea pedagogică literară la români în an. școl. 1910/11, de inv. Toma Roșu.
8. Raportul comisiei permanente despre starea învățământului din tract în a. școl. 1910/11.
9. Darea de seamă asupra activității extrașcolare a învățătorilor în a. școlar 1910/11, prin un membru al comisiei de 3.

- La conferință sunt îndatorați a participa toți parohii ca directori școlari, eventual catihetii.

Dobra, la 1/14 August 1911.

Iosif Morariu
protop.

NOUTĂȚI.

Banchet în onoarea dlui Bârseanu. Românii din Sibiu au dat Sâmbătă seara, la orele 8, un banchet în onoarea domnului Andrei Bârseanu, presidentul „Asociației unei”, în sala dela restaurantul Brots. Au luat parte la banchet, vreo 80 de persoane din clasa inteligentă română din Sibiu și jur, în frunte cu toți membrii comitetului central al „Asociației unei”. Domnul și doamna Bârseanu, la intrarea în sală, au fost sgomotos așezați. Șirul toastelor l-a început domnul Parteniu Cosma, inițiatorul banchetului, care a ridicat paharul în onoarea noului president al „Asociației unei”. Preacuvioșia Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopal, a toastat apoi în onoarea dlui Bârseanu ca nou membru al societății române din Sibiu și membru în corporațiunile din cari face parte (consiliul de administrație al „Albinei”, asesor în consistoriul arhiepiscopal și în cel mitropolitan, etc., etc.) A răspuns dl Bârseanu frumos și cuminte ca totdeauna, iar domnul asesor consistorial Nicolae Ivan a ridicat peharul în onoarea dlui viceprezident al „Asociației unei” domnul canonic Dr. Vasile Suciu, care asemenea era de față la banchet. După răspunsul acestuia a urmat toastul dlui Negruliu, director preparandial în Blej, în onoarea celor mai vechi membri din comitetul central al „Asociației unei”, Parteniu Cosma și Dr. Ilarion Pușcariu. A răspuns P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Pușcariu, apoi domnul asesor consistorial Lazar Triteanu a toastat în onoarea primsecretarului „Asociației unei” dl Oct. Goga, care a răspuns în termeni frumoși. Frumoasa societate română a rămas până pe la orele 12 din noapte împreună, în cea mai bună dispoziție, la care mult a contribuit toastul hazliu al dlui Emil Borcea, rostit în jargon săsesc-românesc. b.

Profesori noi. La școlile noastre centrale din Brașov au fost aleși profesori: dnii Dr. Ioan Baciu la școala comercială și Vasile Micula la școala reală.

† **Gheorghe Feier**, avocat în Boroșineu, un fruntaș distins al vieții noastre publice, membru al tuturor instituțiilor noastre culturale, deputat sinodal și congresual, a decedat într-un sanatoriu din Oradea-mare, după lungi și grele suferințe, și Vineri a fost înmormântat în Boroșineu, prin P. C. Sa, protosinodul Roman R. Ciorgariu, asistat de 18 preoți. Preacuvioșia Sa a rostit un frumos discours funebru, scoțând în el la iveală nobleța sufletului și meritele pentru neam și biserică, pe cari și le-a câștigat decedatul, regretat și deplâns acum de toți câți l-au cunoscut. La înmormântare a participat lume multă, inteligentă și popor. Odihnească în pace!

Aviz. Conferința clubului comitatens român din Făgăraș, convocată pe Duminică în 10 l. c. s'a amânat pe: Luni în 18 Sept. la 7 oare sara în Hotel Paris în preșara congregației comitatense.

Serbările dela Cluj. Reuniunea de maghiarizare din Cluj, „Emke”, și a serbat Vineri în 8 l. c. jubileul de 25 de ani dela înființare. Arhiducele Iosif a fost împedat să participe la serbări. Monarhul nostru a fost reprezentat de ministrul de culte, contele Ioan Zichy. Între oaspeții sosiți au fost și Széll Kálmán, contele Apponyi, redactorul Rákosi dela „Budapesti Hírlap” și mai mulți deputați. Sedința festivă s'a deschis dimineața la orele 8 în palatul teatrului. A vorbit contele Zichy din încredințarea și în numele suveranului; a urmat apoi Berzevitz Albert ca reprezentant al dietei și al Academiei, Széll Kálmán, Rákosi și contele Apponyi. După sedința festivă s'a constituit congresul sub prezidenția lui Széll. Unul dintre conducătorii reuniunii, Dr. Árkay, a raportat despre activitatea dezvoltată în ultimii doi ani ai societății. A urmat o conferință despre „Situarea naționalităților în patrie și în străinătate”. Cuvântul rostit de Rákosi a terminat congresul. Serbările s'au sfârșit cu banchetul festiv aranjat în două locuri: în hotelul Newyork și la Mensa Academica. Cu trenurile de noapte cei mai mulți oaspeți au părăsit Clujul.

Edison în Viena. Marele inventator Edison, împreună cu familia sa, a petrecut câteva zile în Viena, unde a sosit cu automobilul din Berlin.

Amânare. Conferința interparlamentară, cum se anunță din Bruxela, s'a amânat pentru primăvara viitoare, din cauza holerei ce bântuie în Italia.

Dela teatrul național. Dl Ioan C. Balabaș, director general, a întocmit repertoriul stagiunii 1911—12 a teatrului național bucureștean. Stagiunea se deschide cu Reea Silvie, piesă în 5 acte de N. Scaratescu. Între piesele originale se vor juca și următoarele: Irinel, de Barbu Delavrancea, Dinu Racăreanu, piesă în versuri de Bergescu Dabija; Dreptatea, de Haralamb G. Lesca; Catarina Varga, de Constanța Hodoș; Cocosul negru, de Victor Eftimiu; Tot înainte, de Gheorghe Diamandi; Valurile dragostei, de Maria Horia Rosetti. Au mai făgăduit piese dnii A. Hertz, Miculescu ș. a. Se vor juca câteva piese din scrierilor clasici străini: Hamlet, Romeo și Julieta și mai multe comedii de Molière. Din Ibsen se vor reprezenta Stâlpii Societății și alte lucrări, traduse de scriitori de seamă.

Târgul de toamnă al Sibiului, și adică târgul de mărfuri, se începe mâine, Joi în 14 și se continuă 15, și 16 Septembrie n. s. o.

Inginerul Richter, răscumpărat din mâna bandiților, a sosit săptămâna trecută în Viena și a plecat mai departe spre Iena.

Telegrafia fără sârmă. Din Londra se vestește, că marina engleză a terminat z-lele acestor lucrări necesare pentru telegrafia fără sârmă. Astfel Londra va avea legătură telegrafică nemijlocită cu cele mai depărtate colonii, chiar și cu Australia și cu insulele din Polinezia.

† **Alexandru Onae,** dirigent școlar și membru al mai multor instituții culturale, după un morb greu a răposat în domnul Marți în 5 Septembrie în Sibiu înal 36-lea an al vieții. Rămășițele pământești ale decedatului au fost așezate spre vecinică odihnă Vineri la 8 Septembrie n. 1911, la orele 11 a. m. în cimitirul gr. or. român din Lugoj. Fie-i odihna lina și memoria binecuvântată!

Adunare. Reuniunea femeilor de religiuena greco-catolică și gr.-orientală din comitatul Târnavei-mici (Kisküküllő) își va ține adunarea generală ordinară în Dicioșmărtin, Joi în 21 Septembrie n. 1911, (sărbătoarea s. Maria mică) la 2 oare d. s. în biserica gr. cat. Sunt invitați la aceasta adunare toți membrii și binevoitorii Reuniunii.

Recensământ. În anul acesta s'a făcut primul recensământ în China. Conform datelor statistice, care se vor publica în curând, cele 18 provincii ale Chinei împreună cu Mandjuria cuprind 438 de milioane de locuitori.

Petrecere populară în Sibiu. În cinstea iubitorului nostru aviator Vlaicu, se va da Duminică la 17 Sept. s. o. st. n. după sbor o petrecere populară cu dans în pavilionul „Hermannsgarten” (Strada Șaguna Nr. 9) peste drum de casele „Asociației unei”, la care invită cu toată dragostea pe toți Români de bine Comitetul aeronautic aranjator.

Al 186-lea. Casariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”, a plătit ajutorul statutar după răposata Ana Bența n. Papp de Murăș Cugud. Aceasta este al 186-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare sibene.

Alcoolul și școala. Ministerul din statul Weimar a dat un ordin, în care se arată influența stricăcioasă a alcoolului consumat de tinerimea școlară; de aceea ministrul oprește pe viitor vânzarea de băuturi spirituoase cu prilejul excursiunilor și festivităților școlare.

Bătăe sângeroasă. În comuna Cămarzani, din comitatul Sătmărlui, cu prilejul unui jos țărănesc s'a întâmplat zidele acestei o bătăe sângeroasă. Se vorbește de 30 de răniți mortal și vreo 300 de răniți mai ușor. Răniții s'au făcut cu pietri și mai ales cu cuțitele. Jandarmeria se zice, că au fost puțină și n'a îndrăznit să intervină.

Aviațiune. Graham White, cunoscutul aviator englez, s'a hotărât să călătorească cu aeroplanul din Londra în Africa. Calea aceasta voeste să o facă în 48 de ore, fără nici o întrerupere.

Marș nenorocit. Regimentul de infanterie nr. 26 staționat în Raab, a plecat dimineața, într-una din ultimele zile din August, către comuna Héreg. Căldura era atât de grozavă, încât majoritatea regimentului, compusă din rezerviști, a căzut la pământ. Trei soldați au murit, și 335 au fost duși la spital. S'a pornit o cerostare severă, pentru a se constata, din a cui vină s'a făcut acest marș forțat.

Serbările Ligei culturale, aranjate Duminică, Luni și Marți în București, au avut succes foarte frumos. Vom aduce raport amănunțit.

Bancnotele falsificate. Direcțiunea poliției din Viena, anunță că va da un premiu de cinci mii de coroane acelor persoane, care vor mijloci aflarea și arestarea falsificatorilor de bancnote de 100 cor. — Despre felul falsificării am dat știre într-unul din numerele trecute ale foii noastre.

Statua lui Petöfi. Vinerea trecută s'a inaugurat în Pressburg, o statuă ridicată poetului Petöfi în fața teatrului. Trupa germană a teatrului din Pressburg a dat seara o reprezentație festivă din prilejul serbărilor.

Teatru. În repertoriul acestei săptămâni sunt: Luni *Ofițerul de Molnár*, a două oară; Marți *Orfeu*, operetă de Offenbach; Mercuri *Omul misterios*, dramă; Joi *Păpușica*, operetă nouă de Fall. În pregătire piesele: Prințesa; Părintele regimentului ș. a.

Un monument lui Icar. Vechea mitologie grecească spune, că Icar, fiul lui Dedal, a scăpat cu tatăl său din Labirint cu ajutorul unor aripi lipite cu ceară. Icar însă, copil neascultător, s'a apropiat de soare, ceara aripilor s'a topit și tinărul a căzut în mare. Acum, în veacul nostru, este vorbă să se ridice un monument lui Icar, primului om care și-a pierdut viața în serviciul artei aborului. Doi aviatori francezi, Deutsch dela Meurthe și Georges Cain, au călătorit la insula Creta, ca să adune la fața locului toate legendele și tradițiile, care se mai găsesc acolo despre aborul lui Icar. Deutsch dela Meurthe a dat 19 mii de coroane primarului unui sat, în apropierea căruia se crede că s'a ridicat în văzduh nenorocitul fiu al lui Dedal: suma aceasta se va întrebuința pentru un monument ridicat celui dintâi martir al aviațiunii.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înlesnirea fetelor sărace, al „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu”, au mai dăruit: George Perian, paroh (Șagăg), soția sa Agata n. Paul și copiii lor Ana, Axente, Liviu, Aurora și „Victor” cor. 3; Dr. Nicolae Robu, medic (Baia de Criș), soția sa Aurelia n. Candrea și copiii lor Eugeniu, Mărioara, Neli și Dora cor. 120; Eugenia de Palosi n. Todea în amintirea răposatului său soț Nicolae de Palosi, fost funcț. orășenesc, cor. 171; Teodor Muica, paroh (Erdőbangeorgiu), soția sa Aurelia n. Rusu și copiii lor Răli, Dora și Emil 2 cor. și Ioan Gărbaceș, exped. consist., 40 bani.

Cărți și reviste.

Bai Ganciu, celebra și populara povestire satirică a lui Aleco Constantinov a apărut în *Biblioteca Lumina* un volum de 208 pagini. Prețul 60 bani. Se poate comanda și pr n librăria arh. ecezană.

Vatra școlară, revistă pedagogică Nr. 7 din Septembrie 1911 cuprinde: Nicolae Mihulin: Iubirea în școală. — V. Stan: Sfaturi pentru începători. Sica: Notițe referitoare la metoda religioasă. — Invățătorii tractului Tarda: Reflexiuni la cartea: Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și la educația populară de Dr. Oaisifor Ghibu, ref. școl. — Informațiuni: † Aurel Bratu și Nicolau Vătășan. Serbările culturale din Blej. Congresul rasselor. Adunarea generală a Reun. invăț. timișoreni. Supliment muzical: Doina, de T. Popovici. — Bibliografie. — Corespundență. Redactor: Dr. V. Stan, profesor seminarial. Redacția și administrația: Sibiu, str. Măcelarilor Nr. 27. Abonament: Pe an 8 Coroane în patrie, 10 Coroane în străinătate. Pe jum. an 4 Coroane în patrie, 5 Coroane în străinătate.

Din public.*)

Mulțămite publice.

Pentru arșii din Broșteni au binevoit a contribui în urma apelului publicat la insistența I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, Vener. Consistor cu suma de 1000 cor., care s'a distribuit prin P. O. D. protopop Păcurariu. Și pe această cale exprimăm cele mai sincere mulțămite pentru purtarea de grije asupra credincioșilor, ca unui mare păstor.

*) Pentru cele publicate în rubrica acestor redacțiuni nu primește răspunderea.

„Reuniunea sodalilor” din Sibiu a dat o petrecere în favorul arșilor, și a trimis ca rezultat suma de 60 cor.

Inteligenta română din Oena a aranjat un concert în folosul nenorociților din Broșteni și a trimis suma de 120 coroane drept rezultat.

Și pe calea aceasta li se exprimă cele mai călduroase mulțămite celor ce au inițiat și au stăruit pentru umana faptă, precum și tuturor contribuenților.

Pentru cei nenorociți:

Ioachim Marcu
preot.

Ca prilejul tinerei producțiuni „Teatrale” aranjate de către tinerimea adultă din opidul Cincu-mare în 29 August a. c. (Zina s. Mării) sub conducerea pedagogului Traian Mandosea au binevoit a suprasolvi următorii domni:

Dionise Stanuleț cassar la banca „Armonia” din loc 1 cor. Dr. Ioan Titieni cand. de avocat în loc 4 cor. V. Mărginean conducător la consumul român 1 cor. N. Niculiciu inv. gr. cat. în loc 60 fil. Nicora notar în Calbor. 2. cor. G. Conta paroh gr.-or. în loc 1 cor. Dr. Dărguș advocat în loc 2 cor. Ioan Pascu 1 cor. N. Bologa învățător 1 cor. Emil Mandosea inv. pens. 1 cor. și Ioan Bălaș ferar 1 cor.

Venitul brut preste tot a fost de 134 cor., din care subtrăgându-se spesele de 124 cor., venitul curat de 10 cor. s'a administrat episcopiei parohiale gr.-or. pentru augmentarea fondului bisericesc. Marimonoșilor contribuenți le aducem și pe această cale cea mai mare mulțămite, pentru sprijinul material ce ni-au dat.

Cincu-mare, în 7 Septembrie 1911.

Pentru comitetul aranjator:

Emil Mandosea
inv. pens.

În 13 August st. n. 1911 în comuna Hida, în favorul nou edificăndei biserici gr. or. române, cu ajutorul tinerimei de pe valea Almașului și jur s'a dat o petrecere de vară, împreună cu producțiune declamatorie musicală, și cu această ocaziune au binevoit a suprasolvi următorii:

P. C. Sa Dr. Eusebiu R. Roșca dir. seminarial din Sibiu 5 cor, Vasiliu Magdaș silvanist Ciachgiarbău 1 cor, Paul Roșca prot. Fămpetu 5 cor, Jovian Andreu prot. Căchigărbău 3 cor, Vasiliu Pop prot. Cristolțel 1 cor, Vasiliu Farcaș preot Căchigărbău 1 cor, Pop Simion preot în Dreg 1 cor, George Pușcariu preot Sântămărie 2 cor, Petru Foran mare proprietar Achileu mic 2 cor, Ioan Bochiș preot F. sâ Craiu 2 cor, Laurențiu Blan preot Seplac 3 cor, Vasiliu Pop preot Szilagy siget 2 cor, familia Nossă din Treștia 5 cor, Vasiliu Sestras preot Chendrea 1 cor. Elie Șerban preot Fizeș 1 cor, Ioan Andrei Domșa preot Răchis 3 cor, Dr. Stefan Morariu advocat Cluj 25 cor, Dr. Alexandru Bogya advocat Hida 10 cor, Ioan Pop preot Balan 1 cor. Ioan Stefan preot Bercoia 2 cor, Valeriu Bologa comp. B. Huedin 1 cor, Zaharie Murășan inv. Fizeș 1 cor, Ioan Târnoavean not. Balan 1 cor, Demetriu Mureșan preot Căchigărbău 1 cor, Augustin Pop preot, 1 cor, Victor Both preot Balan 1 cor, Bányai László sub. pretore Hida 2 cor, Emil Petran preot Almașul mare 5 cor, Păka Zoltán pretore suprem Hida 15 cor, Vasiliu Ferghete preot Dăne 3 cor, Dr. Simion Tamașiu advocat Hida 18 cor, Joil Gurițan preot Uaguraș 2 cor, Alexandru Andrei iurist Hida 2 fil. și Petru Ferghete inv. Fizeș sânpet u 2 coroane.

La aceasta petrecere în total au încurs 364 cor. 02 fil. și după ce s'au detras spesele de 124 cor 26 fileri a rămas venit curat: 239 cor. 76 fileri, care sumă s'a preat episcopiei parohiale.

Mă simt plăcut îndemnat a aduce și pe această cale mulțămite sincere tuturor P. O. Domni și Doamne, cari ne-au onorat cu prezența și au binevoit a suprasolvi în favorul sfintei noastre biserici; deosebită mulțămite aduc și stimărilor tineri și dsoare, cari prin producțiunea dată ne-au câștigat momente plăcute și de adevărată mângăere sufletească, și în fine deosebită mulțămite aduc dlui Petru Bara învățător în Jimborul mare, care n'a cruțat osteneală și jertfe materiale într-o instrua tinerimea în mai multe cântări frumoase, iar prin înțonarea frumoaselor cântări ni s'a câștigat o seară dintre celea mai plăcute.

Hida, la 29 August st. n. 1911.

Iuliu Chiffa
preot gr. or. rom.
și cassar al petrecerei.

Poșta redacției.

Vulcan. Astfel de apeluri, dacă vreți să aibă rezultat bun, și să fie reproduse, cum cereți, de toate ziarele, au se fie cât se poate de scurte. Compuneți deci altul, scurt de tot, și-l publicăm.

Nr. 10283/1911 Școl. (354) 1—3

Concurs din oficiu.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala elementară confesională gr. or. română din parohia **Mașca**, tractul protopopes al Cetății de peatră, prin aceasta se scrie concurs din oficiu cu termen de 10 zile computat dela prima publicare a acestui concurs.

Dotațiunea împreună cu acest post este: 300 coroane dela comuna bisericească, 300 coroane ajutor dela Venerabilul Consistor, iar restul de 400 coroane se va cere din ajutor de stat. Cvarțir în natură, relut de grădină 20 coroane și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a și așterne rugărilor lor concursuali, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului Cetății-de-peatră în Magyar-Lápos în termenul deschis și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserica parohială pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din șed. cons. arh. ca senat școlar, ținută la 25 August st. v. 1911.

Consistoriul arhidiecezan gr. or.

Nr. 464/1911 protop. (357) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul **Mediaș**, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Hoghilag filie la Elisabetopole**, salar de 600 cor. și anume: 400 cor. din repartitie, iar 200 cor. dela comuna politică, cvarțir și grădină în natură.

2. **Păucea**, salar de 600 cor. și anume: 400 cor. din repartitie iar 200 cor. întregire dela cassa consistorială, relut de cvarțir și de grădină.

La ambele aceste posturi salarele se vor întregi dela stat la suma de 1000 cor. după definitivarea învățătorilor și recunoașterea celor aleși din partea statului.

Reflecții la aceste posturi își vor înainta cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis, îndatorat fiind cei aleși a conduce la biserica copiii în Dumineci și sărbători și a cânta cu ei sf. liturgie — a se prezenta înainte de alege poporul în biserica spre a-și arăta dexteritatea în cântări; iar în special cel ales la postul învățătoresc din Hoghilag, va fi îndatorat și la ocuparea locului de cantor.

Mediaș, în 23 August 1911.

Oficiul protopresbiteratului gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Romul Mircea
protopop.

Nr. 685/1911. (351) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala gr.-or. română din **Păuca** protopresbiteratul **Mercurei**, se scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: 600 cor. din repartitie pe popor, 200 cor. din arănzile pământului școlare, și 200 cor. eventual ajutor dela Preaveneratul Consistor. Cvarțir în natură.

Cvîncvenalul numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală.

Alesul va fi obligat a instrua copiii în cântările liturgice, a i conduce și cânta cu ei în biserica în Dumineci și sărbători.

Concurenții să și trimită cererile lor instruite cu documentele prescrie în timpul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteratului, și să se prezinte poporului în biserica spre a face cunoștință.

Mercurea, 24 August 1911.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului **Mercurea** în conțelegere cu comitetele parohiale.

Avr. S. Păcurariu
protopresb.

Nr. 382/1911. (342) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala noastră din **Geoagiu-de-sus**, se scrie concurs cu termen de 15 zile, dela prima publicare în acest jurnal.

Salarul: 1000 cor., din care 600 cor. dela biserica, iar restul prin întregire dela stat cerută; cvarțir și grădină în natură. Cvîncvenalele se vor socoti numai după serviciu de 5 ani neîntrerupt prestat la această școală.

Învățătorul ales va fi îndatorat a conduce elevii în toate Duminecile și sărbătorile la biserica și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu, în termenul indicat.

Of. protopresbiteratului gr.-ort. al Albei-Iulie în conțelegere cu comitetele parohiale.

Alba-Iulia, 19 August 1911.

Ion Teulescu
protopresb.

Nr. 473/1911.

(358) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională din **Simontelke-Simotelnice**, în tractul Bistriței se scrie concurs cu termen de 25 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Salar fundamental: 1000 cor. și anume 400 cor. dela biserica, iar 600 se primesc deja ca întregire dela stat; cortel în natură corespunzător cu grădină; cvîncvenalele după lege iarăși asicurate dela stat după toți anii de serviciu.

Învățătorul ales va fi îndatorat a instrua elevii în cântările bisericești, a cânta cu ei la liturgie și a forma cor; apoi până la altă dispoziție, în lipsa de cantor, va fi obligat a purta și slujba de cantor, pentru carea va primi remunerație separată.

Reflecții la acest post își vor înainta cererile ajustate cu documentele de calificare oficiului protopresb. gr.-or. în Bistrița în termenul arătat; au însă a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare la biserica spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Se observă în tractul Bistriței de prezent nu sunt candidați de învățător calificați.

Bistrița, 27 August st. n. 1911.

Oficiul protopresb. gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pletosu
protopresb.

Nr. 22/1911.

(355) 1—3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de P. Ven. Consistor arhid. dto. 9 Decemb. 1910 Nr. 14,221 Școl. și de comisiunea administrativă comitatenză sub Nr. 5191/1911, comuna bisericească **Amnaș** (Omlás cottul Sibii) protopresbiteratul **Săliștei**, dă în întreprindere edificarea unei sale de învățământ, pe calea licitațiunei verbale minuende Duminecă în 11/24 Sept. 1911 în localul școlii la orele 2 p. m. cu prețul strigărei de 1200 cor. având licitanții a depune vadiu de 5%, după aceea sumă în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Comuna bisericească dă tot materialul trebuincios și lucrători, planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile de licitare să pot vedea la oficiul parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere edificarea salei aceluia dintre minus-oferenți, în care va avea mai multă încredere fără privire la suma oferită.

Amnaș, la 24 August 1911.

Ioan Opresan
epitrop.**Ioan Predoviciu**
paroh, preș.

Văzut:

Săliște, în 26 August 1911.

Dr. Ioan Lupas
protopop.

Nr. 295—1911.

(347) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școalele elementare confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul **Hațegului**, se scrie prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Petrila lunca din sus** cu salar de 600 cor. din repartitie, cvarțir în edificiul școlii, diurn la conferența învățătorescă 10 cor., 2 stângini de lemne. Întregirea salarului până la 1000 cor. se va cere dela stat.

2. **Valea-Sângeorgiu** cu salar de 400 cor., și alte 200 cor. din repartitie și 200 cor. din fondul școlar eparhial, relut de grădină 20 cor. și lemnele trebuincioase. Întregirea salarului până la 1000 cor. se va cere dela stat.

Dela concurenți se cere, să fie cântăreți buni, să conducă strana și să cânte cu elevii în biserica, având a se prezenta înainte de alege în comună, spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopr. în termenul deschis.

Hațeg, în 22 August v. 1911.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului **Hațeg** în conțelegere cu comitetele parohiale.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

care ține mult la îngrijirea sănătoasă a corpului (pielii), în special pentru a înlătura liniștile și a ajunge la o piele fragedă și teintă albă, — se spală numai cu

O Damă

Săpun din lapte de crin
marca Cal pe băț
de Bergmann și Comp.
Tetschen a/E.

Bucata costă 80 bani, se află de vânzare în toate farmaciile, drogeriile și parfumiile.
(32) 30—40

Nr. 392/1911 prot.

(360) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea unui post învățătoresc devenit vacant la școala noastră elementară română gr. or. din **Poplaca**, să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. și anume 650 cor. din cassa bisericeii, solvibil în rate treilunare anticipative, iar 350 cor. în-tregire dela stat.

2. Relut ae cvarțir 30 cor.

Alesul învățătorului după dispozițiile în vigoare este obligat a instrua elevii în toate cântările liturgice și a le executa cu ei în biserica în toate Duminecile și sărbătorile de peste an.

Cererile de concurs instruite în înțeleșul dispozițiunilor noastre legale din vigoare sunt a se înainta în termenul legal oficiului protopresbiteratului gr.-or. al tractului Sibiiului.

Poplaca, din ședința comitetului parohial, ținută la 9 Septemvrie 1011.

Georgiu Modran
președinte.**Ioan Vițelariu**
notariu.

Văzut:

Dr. Ioan Strota
protopresb.**CURS DE DANS**

Am onoare a aduce la cunoștință On public din loc și jur că cu **ziua de 18 Septemvrie n.** voi deschide în sala „Gesellschaftshaus” un curs de dans în care se vor preda toate jocurile moderne pentru salon — ținându-se cont și de cele naționale românești — precum și manierele elegante după estetica originală franceză.

Cursul durează 6 săptămâni și costă pentru începători: 12 cor., pentru repetenți 6 cor. — Probele cursului: Luni, Mercuria și Joia, pentru studenți dela 6—8, pentru adulți dela 8—10 oare seara.

Inscrieri se pot face în Librăria arhidiecezană și în decursul probelor de dans.

Cu deosebită stimă:

Nicolae Stoica,
măiestru de dans dipl.

(353) 2—3

Cruțați și Vă încercați norocul!

In

30 Septemvrie

va fi a **2-a tragere a lozurilor de Tisa**, cari afară de cele două câștiguri principale de câte

Cor. 180,000

mai au câștiguri în sumă totală de

Cor. 2.800,000

și aduc pe lângă toate acestea încă și **4% interese**. De prezent vindem aceste lozuri pe **48 rate lunare** de câte **10 coroane**.

Nici un rizic! Bani nu sunt perduți ca la alte multe loterii de noroc. **Toate caselle statului primesc aceste lozuri ca cauțiune!** Ele sunt o hârtie de valoare de prima bonitate, — care oricând se poate vinde la bursă sau se poate lombarda la ori și care bancă.

Ultima tragere va fi în **anul 1930**, până la care termen **tot lozul trebuie să se tragă necondiționat cu un câștig** mai mic sau mai mare.

Deja după solvirea ratei prime participă cumpărătorul, — pe baza listei de rate ce i se extradă cu reîntoarcerea poștei, — la toate tragerile, iar câștigurile sunt în întregime ale lui.

Trimțându-ni-se rata primă prin mandat postal, pentru asignarea celorlalte rate punem la dispoziția stimaților nostri cumpărători cecuri postale.

Grăbiți cu comandele, căci proxima tragere e deja la ușe. Nu lăsați ocaziunea să treacă. Puneți mâna pe noroc.

Se caută agenți în provincie.

Cu deosebită stimă:

Ústredná Banca Účastinný Spolok,
Budapest V., Sas-u. 24 sz.

(352) 2—2